

Raadsvergadering d.d. 4 juli 2023

Voorstelnummer D-RVS - 23274811

Agendanummer

Zaaknummer Z23125534

Onderwerp: Raadsvoorstel in te stemmen met de uitgangspunten voor de begroting 2024 en meerjarenraming 2025-2027

Portefeuillehouder: Wethouder Dijkshoorn

Aan de raad.

Gevraagde beslissing

- In te stemmen met de uitgangspunten voor de begroting 2024 en meerjarenraming 2025-2027
- een indexatiepercentage vast te stellen van tenminste 4%.

Samenvatting

Voor het opstellen van de begroting 2024 en meerjarenraming 2025-2027 moeten er een aantal uitgangspunten opgesteld worden. Bij het opstellen van de ramingen in de begroting wordt er rekening gehouden met deze uitgangspunten. De raad wordt gevraagd in te stemmen met deze uitgangspunten. Uiteraard kunnen de uitgangspunten of de gevolgen daarvan later nog aangepast/bijgesteld worden. De uitgangspunten zijn slechts de basis om te starten met opstellen van de ramingen in de begroting 2024 en meerjarenraming 2025-2027.

Volgend jaar bij het opstellen van de begroting 2025 en meerjarenraming 2026-2028 kunnen er weer andere keuzes gemaakt worden voor de jaren 2025 en verder. Deze keuzes zijn afhankelijk van de werkelijke ontwikkeling en verwachtingen op dat moment.

Onderbouwing en alternatieven

Jaarlijks worden door de raad de uitgangspunten voor de begroting en meerjarenraming vastgesteld.

Financiële aspecten

De uitgangspunten zijn de basis voor het opstellen van de begroting 2024 en meerjarenraming 2025-2027.

Personele aspecten

Niet van toepassing.

Risico's

Een niet sluitende begroting. Met als gevolg preventief toezicht van de provincie.

Gevolgde procedure

Het voorstel is opgesteld door de afdeling Bedrijfsvoering en overgenomen door het college als voorbereiding (basis) voor het opstellen van de begroting 2024 en meerjarenraming 2025-2027.

Burgerparticipatie, inspraak, zienswijzen en communicatie

Niet van toepassing.

Rapportage, verantwoording en evaluatie

Niet van toepassing.

Bijlagen

- Extra toelichting indexatie ramingen
- Uitgangspunten Begroting 2024 en meerjarenraming 2025-2027.

Aanvullende toelichting op vraagstelling, context en maatschappelijke meerwaarde

Bij het opstellen van de uitgangspunten is zoveel mogelijk aansluiting gehouden met de door de raad genomen besluiten en eerder vastgestelde uitgangspunten. Hieronder worden de meest relevante verschillen apart toegelicht.

Indexatie ramingen 2024 en verder

Bij het opstellen van de begroting 2023 is voor de jaren 2024 en verder rekening gehouden met een indexatie van 2,5%. Dit wordt, voor zover van toepassing, zowel aan baten- als de lastenkant toegepast.

Eind 2022 verwachtte De Nederlandsche Bank echter voor 2023 een inflatie van 4,9% en voor 2024 een inflatie van 5%. Dat is hoger dan waar in de zomer van 2022 rekening mee werd gehouden. Het college heeft inmiddels via de Zomernota diverse bijstellingen in kosten budgetten moeten doen om budgetoverschrijdingen te voorkomen.

De belastingen en rechten zijn in onze begroting 2022 slechts met 1,5% en in 2023 met 2,5% verhoogd. Dit is cumulatief ruim 5% lager dan de verwachte loon- en prijsstijging van het CEP (Centraal Economisch Plan) over 2023. Met andere woorden, als de opbrengsten OZB, toeristenbelasting en de CAI in 2022 en 2023 verhoogd waren met de loon- en prijsstijging van het CEP 2023 dan zou dit jaarlijks € 500.000 aan extra inkomsten en dekkingsmiddelen hebben opgeleverd. Als we deze lagere inkomsten van 2022 en 2023 in de jaren 2024 en verder willen compenseren dan moeten de belastingen en rechten elk jaar met ruim 1% verhoogd worden bovenop het verwachte inflatiecijfer.

In onderstaand overzicht is weergegeven wat de extra inkomsten en dekkingsmiddelen zijn bij een verhoging van 4% en 5%.

Jaar	2024	2025	2026	2027
<i>Extra inkomsten verhoging van 2,5% naar 4%</i>	142	297	462	621
<i>Extra inkomsten verhoging van 2,5% naar 5%</i>	236	498	778	1.051

Het college is van mening dat de indexatie voor de komende jaren tenminste gelijk moet zijn aan de raming van het CEP, zijnde 4%. Tegelijk geeft zij de raad in overweging om - op basis van bovenstaande informatie en de verwachtingen van DNB - een percentage van 5% te hanteren en daarmee achterstand in inkomsten in te lopen omdat de kosten wél gestegen zijn. Het niet verhogen van de belastingen en rechten met reële stijgingspercentages kan structureel grote negatieve gevolgen hebben voor de inkomsten en daarmee het saldo begroting.

Afvalstoffenheffing

Voor de afvalstoffenheffing wordt, voor zover de kostendekkendheid dit toelaat, een inflatiecorrectie toegepast van tenminste 4%. Gestreefd wordt naar 100% kostendekking.

Gemeente
**EDAM
VOLENDAM**

Rioolheffingen

Voor de rioolheffingen (eigenaren en gebruikers) wordt, voor zover de kostendekkendheid dit toelaat, een inflatiecorrectie toegepast van tenminste 4%. Gestreefd wordt naar 100% kostendekking.

In 2020 is, ter uitvoering van een motie verlaging woonlasten, het tarief rioolheffing niet verhoogd. Afhankelijk van het dekkingspercentage 2024 en de ontwikkeling van de voorziening GRP kan er in 2024 mogelijk ook voor gekozen worden om het tarief rioolheffing 2024 niet te verhogen. Op dit moment stellen wij u voor uit te gaan van een inflatiecorrectie van tenminste 4%. Als het dekkingspercentage en de ontwikkeling van de voorziening GRP bekend zijn kunnen er andere keuzes gemaakt worden die van invloed zijn op de hoogte van de woonlasten.

Edam-Volendam, d.d. 6 juni 2023

Het college van burgemeester en wethouders van Edam-Volendam,

de secretaris,
H. van der Woude

de burgemeester,
L.J. Sievers.

Bijlage 1

Extra toelichting indexatie ramingen.

Extra toelichting indexatie ramingen 2024 en verder

In de onderstaande tabel is de index voor loon- en prijsontwikkeling voor de jaren 2022 tot en met 2027 op basis van de Voorjaarsnota 2023 van het kabinet opgenomen.

Loon- en prijsstijging CEP 2023

Loon- en prijsstijging CEP 2023	Gewicht	2022	2023	2024	2025	2026	2027
Loonvoet sector overheid	60%	4,3%	4,0%	5,2%	5,8%	4,8%	4,2%
Prijzen netto materiele consumptie	20%	5,1%	5,9%	3,9%	1,6%	1,6%	1,6%
Prijzen overheidsinvesteringen	20%	6,0%	4,8%	1,6%	1,9%	1,9%	1,9%
Totaal	100%	4,8%	4,54%	4,22%	4,18%	3,58%	3,22%

Het kabinet verwacht dat de lonen en prijzen stijgen met percentages zoals opgenomen in bovenstaande tabel. De stijging van de uitkering Gemeentefonds wordt daarom ook gebaseerd op deze percentages. Over de jaren 2024 tot en met 2027 is de stijging van de lonen en prijzen gemiddeld 3,8%. Het gemiddelde over de jaren 2022 tot en met 2027 is 4,09%.

Artikel DNB 19-12-22

De Nederlandsche Bank verwacht voor 2023 een inflatie van 4,9% en voor 2024 een inflatie van 5%.

Artikel IMF 11-04-23 (ANP)

Het Internationaal Monetair Fonds verwacht voor 2023 een inflatie van 3,9% en voor 2024 van 4,2%.

Stijging belastingen en rechten 2024 en verder.

Gemeentes hebben naast de uitkering Gemeentefonds ook eigen inkomsten. Zoals belastingen en rechten. Met deze eigen inkomsten wordt een deel van de lasten in de begroting en meerjarenraming gedekt. Deze lasten stijgen ook op basis van de loon- en prijsstijgingen. Om deze stijging van lasten te kunnen dekken en ook daadwerkelijk te kunnen betalen met eigen middelen wordt voorgesteld om ook de eigen inkomsten te verhogen op basis van deze stijgingspercentages.

De belastingen en rechten zijn in onze begroting 2022 slechts met 1,5% en in 2023 met 2,5% verhoogd. In 2022 is onze verhoging ruim 3% (4,8%-1,5%) lager dan de loon- en prijsstijging van 2022. In 2023 is onze verhoging 2% lager (4,54%-2,5%) dan de verwachte loon-en prijsstijging van het CEP 2023.

Het niet toepassen van reële stijgingspercentages met dergelijke waardes heeft grote gevolgen voor de structurele inkomsten. Zie de berekening hieronder.

Als we de opbrengsten OZB, toeristenbelasting en de CAI in 2022 en 2023 verhoogd hadden met de loon- en prijsstijging van het CEP te weten 4,8% en 4,54% dan zou dit jaarlijks € 500.000 aan extra inkomsten hebben opgeleverd.

Voor een gezonde begroting en meerjarenraming is het van belang om over voldoende dekkingsmiddelen en voldoende financieringsmiddelen te beschikken. Dit kan gerealiseerd worden door de stijging van de belastingen en rechten meer af te stemmen op de verwachte loon- en prijsstijgingen. Voorgesteld wordt daarom om in de begroting 2024 de belastingen en rechten 2024 tot en met 2027 jaarlijks met tenminste 4% te verhogen. Dit percentage is gebaseerd op het gemiddelde van de jaren 2022 tot en met 2027.

Uiteraard kunnen er volgend jaar bij het opstellen van de begroting 2025 en meerjarenraming 2026-2028 weer andere keuzes gemaakt worden voor de jaren 2025 en verder. Deze keuzes zijn afhankelijk van de werkelijke ontwikkeling en verwachtingen op dat moment.

Overzicht extra inkomsten door toepassing indexatie

De opbrengsten OZB, toeristenbelasting en de CAI worden gebruikt als algemeen dekkingsmiddel. In totaal zijn deze opbrengsten bij de begroting 2023 in de jaarschijf 2024 geraamd op € 9,5 mln. Hierin zit een stijging van 2,5% voor inflatie. Dit zoals besloten bij de uitgangspunten van de begroting 2023. Als nu, bij de uitgangspunten voor de begroting 2024, besloten wordt dit percentage van 2,5% niet te verhogen dan leidt dit niet tot extra inkomsten en ook geen extra dekkingsmiddel. Verhoging naar 4%, 5% of 6% leidt tot onderstaande extra inkomsten.

Jaar	2024	2025	2026	2027
Extra inkomsten verhoging van 2,5% naar 4%	142	297	462	621
Extra inkomsten verhoging van 2,5% naar 5%	236	498	778	1.051
Extra inkomsten verhoging van 2,5% naar 6%	331	701	1.100	1.493

Indexatie ramingen 2024

Uitgangspunt voor het begrotingsjaar 2024 is dat alle ramingen zo reëel mogelijk geraamd worden. Hier is dus sprake van maatwerk. Ook bij ramingen met een autonoom (veelal niet beïnvloedbaar) karakter is het uitgangspunt zo reëel mogelijk te ramen. Als dit inzicht op het moment van ramen ontbreekt wordt in 2024 een indexatie van tenminste 4% toegepast.

Indexatie ramingen 2025 en verder

In de huidige begrotingsjaren 2024 en verder is op dit moment rekening gehouden met een jaarlijkse indexatie van 2,5%. Gezien de bovengenoemde loon- en prijsstijgingen van het CEP 2023 stellen wij u voor uit te gaan van een jaarlijkse indexatie voor de jaren 2025 en verder van tenminste 4%.

Afvalstoffenheffing

Voor de afvalstoffenheffing wordt, voor zover de kostendekkendheid dit toelaat, een inflatiecorrectie toegepast van tenminste 4%. Gestreefd wordt naar 100% kostendekking.

Rioolheffingen

Voor de rioolheffingen (eigenaren en gebruikers) wordt, voor zover de kostendekkendheid dit toelaat, een inflatiecorrectie toegepast van tenminste 4%. Gestreefd wordt naar 100% kostendekking.

Gemeente
EDAM
VOLENDAM

In 2020 is, ter uitvoering van een motie verlaging woonlasten, het tarief rioolheffing niet verhoogd. Afhankelijk van het dekkingspercentage 2024 en de ontwikkeling van de voorziening GRP kan er in 2024 mogelijk ook voor gekozen worden om het tarief rioolheffing in 2024 niet te verhogen. Op dit moment stellen wij u voor uit te gaan van een inflatiecorrectie van tenminste 4%. Als het dekkingspercentage en de ontwikkeling van de voorziening GRP bekend zijn kunnen er andere keuzes gemaakt worden.